

ACC. NR. 3259

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Upptecknat av: Helgesson, A. Kyrkoh.
Härad: Adress: Stehag
Socken: Berättat av
Uppteckningsår: Född år i

1

Uppteckningen rör Sägner om kloster.

(Mor Ahlbeck): Stehags kyrka har förr varit ett Stehags kyrka.
nunnekloster. Koret är kyrkans äldsta del, och nunnorna hade sin
bostad i en välvd kammare därunder (denna antogs vara identisk
med det nuvarande gravkoret under sakristian). Den första nunnan
(föreståndarinnan?) skulle hetat Margareta, och efter henne, har
det sagts, skulle Stehags kyrka kallats "Margareta-kyrkan".

(Fru Burrau): Enligt sägen skulle 40 nunnor
ligga begravna under golvet i Stehags kyrka, och en underjordisk
gång skulle under Ringsjön leda från Stehag till Bosjökloster
(munkkloster). Bosjökloster.

(Fjärdingsman J. Persson): Bosjökloster var
nunnekloster. Ett munkkloster låg denna sidan om det sand, som
förr förenade de båda Ringsjöarna. Man ville mötas, och från

ömse sidor började man byggandet av en stenbro. Det blev emellertid för drygt att genomföra. Bron blev aldrig färdig, men hopade stenmassor minna än idag om det påbegynta arbetet.

(Mor Ahlbeck): I Fulltofta var ett munkkloster. Därifrån grävde munkarna en gång under sjön till Bosjökloster. Man bar jorden i förkläden, och så stora massor transporterades upp, att därav uppstod en sandås, "Näbben" eller "Udden", som skjuter en betydande sträcka ut i sjön.

Vid Bosjöklostersidan skulle gången mynnat ut vid de s.k. "Trapporna" i "Fäladsenet", fordom en stor ekskogsöster om slottet. Dessa trappor utgjordes av en 3-4 steg av slät-huggna stenar, särskilt det översta en mycket stor och vid platta - alla belägna under vattenytan i sjön (före sänkningen). Mor A:s berättelse om, hur den översta stenplattan vid restaurationen av Bosjöklosters kyrka (1855?) bortfördes och hamnade på sjöbotten, se nedan!

"I Munkarp ha bott munkar, och därav har församlingen fått sitt namn."

(Mor Ahlbeck): Trapporna vid Bosjökloster. -

Mor Ahlbeck tjänade (1855-56) hos en mamsell Holst, en gammal prästdotter i Bosjökloster. Det var då, som kyrkan i B. restaure-
rades av professor Brunius. Sten till tornet skulle framföras un-

"Trapporna"
vid Bosjökl.

der vintern. Denna var hård. Sjön bar att köra på redan i december. Själva julafton höll man på med detta arbete. Inspektör Ivar Prel hade fått i sitt huvud, att den stora översta plattan också skulle tagas till användning. Drängarna avrådde och ville ej gärna vara med om att bortföra denna sten. Det var en sägen, att dessa stenar ej finge rubbas. Inspektören - eljest en i det hela beskedlig man - blev ond och svor på, att stenen skulle fram till kyrkbygget, om än den lede själv vore i vägen. Han befällde drängarna att lassa stenen. Men det var lättare sagt än gjort. Det ringde till helg och drog ut på tiden ett par timmar efter skymningens inbrott, förrän man omsider efter otroligt besvär fått stenen lös och lassad på släden, och det var stor undran hemma på gården, var det blivit av folket, och varför de ej kommo hem i rätt tid. Då stenen nu omsider var läst, begav man sig på hemväg utmed sjöstranden. Man hade ej kört långt, förrän stenen, liksom gripen av en osynlig hand, tippade av den låga slädan ("drätt"), slog hål i isen och försvann i djupet. Hur det gick till, kunde ingen förklara. Isen var eljest stark och bar hästar och folk och de övriga stenlassen, som följde. Inspektören själv kom strax tillstädes. Han blev alldeles mållös, och blek och dyster var han vid hemkomsten, och en dyster stämning vilade denna julafton ej blott över honom och drängarna, som varit med, utan över allt folket

3259

på hela gården, då man fick höra, vad som passerat.

(Enl. Elna Nils Pers i St.Kärrhus): "lo inspektören aga ud jor fra körrgåren pa agrana, o sa hitte di en gullring, som han to o behöll. Då va inte bra. Han levde inte länge ätte dä."

I.Prel erhöill - och hans hustru efter honom - Lillö i underhåll. Han avled efter några år. Änkan dog "för ej länge sedan".

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

4

Landskap: *Upptecknat av:* Helgesson, A. Kyrkoh.
Härad: *Adress:* Stehag
Socken: *Berättat av*
Uppteckningsår: *Född år* *i*

Uppteckningen rör Hallaröds kyrka.

Gamla predikstolen lär vid förskingringen 1835 (?) enligt Edv. Jacobsson, Esperöd, ha hamnat hos en Nils Nilsson i Esperöd, där den låg och ruttnade sönder å vedbacken. Predikstolskronan blev av en stenhuggare Hallin tillvaratagen och använd som dekoration över en säng. Men var den sängen tagit vägen är obekant. En son till nämnde Halin, en målare Hallin, dog 1916. - De gamla gravstenarna blevo vid kyrkogårdens utvidgning bortrensade från kyrkogården och lades till sidan. De ha sedan dels inlagts i gärdesgården och dels efterhand avhämtats och bortförts av folk, som behövde nya trappstenar.

Den store lämmen å tornet kan aldrig stå täppt. Det var genom den, som de båda Johnstorpabönderna, som förföljdes av snapphanar, hoppade ut. Den ene av dem omkom, men den andre hamnade lyckligen på en höstack.

Tornet har varit mycket högre. Redan på 1700-talet
Skriv endast på denna sida!

Vänd!

ACC. NR. 3259

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Upptecknat av: Helgesson, A. Kyrkoh.
Härad: Adress: Stehag
Socken: Berättat av
Uppteckningsår: Född år i

6

Uppteckningen rör Sågner om Stehags kyrkas klockor.

När kyrkan var byggd, vantrevs Gya. Hon fick ont i hoddet, när det ringde. Hon kunde inte li den vida bjällekön. (Enl. A. Persson Vendell)

(Andreas Persson och hustrun Elna Larsdotter, född 1837): Det var nog Gya, som slängde kyrkklockan ner i Ila-holet på Hassle mosse. Hon vantrevs, när kyrkan var byggd. Hon kunde inte li den vida bjällekön.

Klockan hade blivit upphängd, innan den "krestnats". Trollen to na och kasta den ner i mossen. Då va i Klocke-ila nere ve denna sian om Hassle.

(And. Persson Vendell): En göing hade ett par tvillingstudar och skulle ta upp klockan. Tysta va di och bra gick det. Men när man kom te Gadebacken, gick det trögt. "Hopp studa" sa göingen, och så for klockan ifrå dom.

Enligt en annan sägen var det sex studar, som

Skriv endast på denna sida!

skulle dra hem klockan. En stupade emellertid. Han hade vid något tillfälle fått skummjolk.

(Anna Gull): "Allri ska det ringa med två klockor i Stehags kyrka", det ha trollen sagt. Och när man hängde upp en andra klocka, så flög denna ner i mossen.

(Pernilla Billing, död 1916): Stehags kyrka skulle inte ha mer än en klocka. Stormen skulle sopa bort den andra (om den inte kom från ett annat ^{län} län eller skänktes av någon förening).

Enl. Chronfeldt hade And.Svensson, Bolamöll., berättat, att man i Munkarp hade en sägen om vad klockorna i omnejden säga, däribland Stehags. Mindes ej närmare. Om Stehags möjligen en anspelning om armod.

"Klockan i Stehags kyrka heter Maria". - Iver, trädgårdsmästare hos gamle prosten A-gren: "Den gamla klockan heter Maria. Det heter väl denna må?"

Mor Ahlbeck: "Den nya klockan heter "Solo Gloria". (otyd. skriv.)

ACC. NR. 3259

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Skåne Upptecknat av: Helgesson, A. Kyrkoh.
Härad: Östra Östergötland Adress: Stehag
Socken: Berättat av
Uppteckningsår: Född år i

8

Uppteckningen rör Sägner om Stehags kyrka.

Kyrkan skulle brinna ned, sades det, om, när järnvägen byggdes, Vallen (Snapphanekullen) vid Sjöholmen bleve borttagen. Den lämnades då orörd.

(Enl. Chronfeldt): Man började bygga kyrkan på Möingebacken. Men Gya ville inte ha den "vita bjällekon" så nära inpa sig. Med ett par vita kalvar förde hon om nätterna bort allt byggnadsmaterial till den plats, där kyrkan nu står.

Enligt Syster Elisabet Lundgren skulle, enl. berättelse, kyrkan blivit färdigbyggd på någon plats längre i väster och därifrån av trollen, som ej kunde lida etc., blivit släpad till sin nuvarande plats.

(Enl. Nils Andreasson i Gärarhus): Kyrkan skulle ha byggts på Stensbjär (Hassle), men trollen drogo bort det man byggde om dagen.

(Per Persson i Hassle): Kyrkan skulle stått på

Skriv endast på denna sida!

Stensbjär, vängen mitt för Hassle höljor. Man drog sten dit om dagen; om natten fördes den bort av Gya och Tulle.

(A.Persson (Vendell), sockenskräddare): Kyrkan skulle byggas å backen på Kyrkestiagern. Folk og sten om dagen. Den släpades bort om natten. Det var för nära Gyabjär.

(Marna Gull): När man började bygga kyrkan vid Höjetoft (Hassle), så drogo trollen om natten bort virket från platsen.

(Jöns Svensson i Kvarnhus och hans hustru, född 1837): Gya kunde inte längre trivas i sitt "bjär", sedan Stehags kyrka blivit byggd. "Ja kan inte li den grå bjällemärren". I vredesmod grep hon en gång en stor sten, lade den i sitt "flät-tebånn" och slungade den mot kyrkan. Hon måttade emellertid fel och stenen föll ner nänstans vid Sjöholmen och ligger där än idag med märke efter Gyas flät-tebånn.

(Mor Ahlbeck): Stehags kyrka har varit ett nunnekloster. Koret ä äldst och nunnorna bodde i en välvd kammare under detta. Den första nunnan hette Margareta, och efter henne skulle kyrkan kallats "Margaretakyrkan".

(Fru Burrau): Enl. sägen ligga 40 nunnor begravna under golvet i Stehags kyrka - och en underjordisk gång har lett till Bosjökloster.

(Gertrud Anders Nils): När kyrkan byggdes,

3259

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES
ARKIV 10

slaktade man en tupp. I hennes barndom: "Akte du dej! Annars kommer Kyrkogrim.
kyrkogrimmen o tar dej."

(Fabrikör J.Nilsson): När kyrkan byggdes,
slaktades en bagge och blev inmurad i kyrkan. Antyd. om att en
bagge är församlingens skyddsande.

Do.

ACC. NR. 3259

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: *Upptecknat av:* Helgesson, A. Kyrkoh.
Härad: *Adress:* Stehag
Socken: *Berättat av*
Uppteckningsår: *Född år* *i*

11

Uppteckningen rör Kyrka - kyrkbesök.

(Blinda mor Persson i Holm, 1/7 1924 - 87 år,
född i Qvittinge, Gryt, Ö.Göinge): Nya kläder skall man ha på sig
första gången, när man går i kyrkan, så bli de varaktigast.

Stehags kyrka skulle brinna ned, om Vallen
(Snapphandekullen) vid Sjöholmen toges bort, hette det, när järn-
vägen drogs från där.

"I kyrkan ädrar man sig inte sjukdom", försäk-
rade alltid gamla änkeprostinnan N.P.Appelgren.

ACC. NR. 3259

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: St Upptecknat av: Helgesson, A. Kyrkoh.
Härad: _____ Adress: Stehag
Socken: _____ Berättat av _____
Uppteckningsår: _____ Född år _____ i _____

12

Uppteckningen rör St.Olofskyrkan.

Ännu under "gamle prostens" tid - mitten av 1880-talet - vallfärdade man härifrån till St.Ola för att söka bot för sjukdom.

I närheten av Hallaröds kyrka utvisas ännu en plats, där "offerdjuren" släpptes, kallades "Offerhagen". Enl. beskrivning över Hallaröd kyrka av 1830 erhöll kyrkan ännu då en och annanskärv i offer (till St.Olof). En offerkälla lär finnas i däliden mellan Hallaröds kyrka och smedjan.

Fröken Torngren från Frenninge: "Ej ovanligt att folk från hennes hembygd vallfärdade till St.Olof vid midsommartiden. Bland annat skulle man tvätta linnet i daggen, offra en silverpenning i och dricka vatten ur St.Olofs källa."

ACC. NR. 3259

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

13

Landskap: *Upptecknat av:* Helgesson, A. Kyrkoh.
Härad: *Adress:* Stehag
Socken: *Berättat av*
Uppteckningsår: *Född år* *i*

Uppteckningen rör Kerstins kyrkeväg.

(Enl. avlidne fiskaren Ola Nilsson i Henninge):

Kerstin var en from kvinna, som bodde i Henninge. Hon var angelägen om att bevista gudstjänsten i Munkarps kyrka och anlade en väg över Habbälterna, en sträcka på 5-600 meter. Denna väg kallas än idag "Kerstins väg" och utmärkes genom en mörk rand över fältet. Gräs och säd växer frodigare där än vid sidorna.

ACC. NR. 3259

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Upptecknat av: Helgesson, A. Kyrkoh.

Härad: Adress: Stehag

Socken: Berättat av

Uppteckningsår: Född år i

14

Uppteckningen rör "Jungfruns kyrkoväg".

På Henninge No. 5 bodde en mycket gudfruktig jungfru, som, för att ha bekvämare kyrkoväg, lät lägga stenar över stora kärret Slabbälta (otydligt skrivet) - syns ännu.

+ slabbälta (an)

ACC. NR 3250

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: *Upptecknat av:* Helgesson, A. Kyrkoh.

Härad: *Adress:* Stehag

Socken: *Berättat av*

Uppteckningsår: *Född år* *i*

15

Uppteckningen rör Husförhör.

"Dä så", sa Res (soldat), när prosten frågade, om han kunde läsa.

Snickare Bayard i Klöfhus var en mycket fin och i sitt uppträdande ytterst hövlig man men hade temligen klent reda på sig i kristendomskunskap. "Kan Du läsa första budet?" frågade prosten honom en gång. B. bugade sig djupt och svarade: "ja får upplysa herr prosten om, att så långt har jag ännu inte hunnit."

ACC. NR 3259

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

16

Landskap: Upptecknat av: Helgesson, A. Kyrkoh.
Härad: Adress: Stehag
Socken: Berättat av
Uppteckningsår: Född år i

Uppteckningen rör From - fromhetsdrag etc.

Gustaf Olsson i Hassle, dog å kommunhemmet 1922, lär i Hassle gått omkring och gärna samtalat med människor om Gud och Guds ord. Han förhånades med anledning härav av P. Olsson i Skoghus med benämningen "Gud Fader". Han var under sin hälsas dagar en flitig kyrkobesökare. Under de sista åren låg han ständigt till sängs och hade i ryktare Karlsson och dennes argsinta hustru föga trevliga rumskamrater. Hans glädje var stor, när han fick besök, särskilt när vi vid julgudstjänsterna å hemmet kommo in och sjöngo för honom.

87-åriga blinda mor Anna Persson i Holm, född i Qvittinge, Gryt, Ö.Göinge. 1924: En fråga och ett svar av prosten Cederberg i Qvillinge. - Bör man gå i kyrkan, även om prästen är dålig? - Hur dålig eller bra en präst är, vilja sanningslösa människor gärna bestämma. Men Guds ande, som ensam kan avgöra detta, övertygar de fromma, att han har något att utföra även genom sina sva-

Skriv endast på denna sida!

gaste redskap, samt att de smulor icke äro att förakta, som räckas den hungrige av en darrande hand.

(Dma): "Fader vår" lästes, när eld tändes i bakugn.

(Karlsson i Stenhus): Om söndagsarbete och behållning
därav: "Det går och tar dubbelt med sig."

Nils Jönsson i "Damvången" (R-holm), f. i N.Rörm 1857
5/12 enl. inl. betyg, 15/12 enligt egen uppgift - "den daton har jag läst födelsedagsbönen och den daton står skreven i den gamle bibeln."

Om löjtnant Coyet och hans hustru Thomasine Berch berättas, att de en gång, sedan de i kyrkan åhört en predikan om barmhärtighet, på e.m. begåvo sig ut att se om sjuka och fattiga i församlingen, slogo sig ned hos dem en god stund och läste för dem.

ACC. NR. 3259

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: *Upptecknat av:* Helgesson, A. Kyrkoh.
Härad: *Adress:* Stehag
Socken: *Berättat av*
Uppteckningsår: *Född år* *i*

18

Uppteckningen rör "Kyrkobuller".

Det var under C.W.Appelgrens tid - när arbetet med sänkning av Ringsjön pågick. En baptistisk dräng hos byggmästare Svensson, avbröt prostens predikan och ville framlägga sina tankar. Gamle länsman Centerwall, som var närvarande vid gudstjänsten, tog hand om honom och ledde ut honom. Stämning uttogs för kyrkobuller, men drängen begagnade tillfället och avlade vittnesbörd om sin tro även inför domstolen och det på ett sätt, som lär i viss mån imponerat även på domaren.

En annan gång var det Per Engdahl ("Per Rack"), som i supet tillstånd ställde till kyrkobuller å själva juldagen. Han stod upp och ville ange takten för kantor Marcusson och måste ledas ut.

Landskap: Upptecknat av: Helgesson, A. Kyrkoh.
Härad: Adress: Stehag
Socken: Berättat av
Uppteckningsår: Född år i

Uppteckningen rör Uppenbarelse.

Augusta Justina Lindeqvist, född i Stehag den 16/6 1879, dotter till trädgårdsmästaren vid Rönneholm, Anders Lindeqvist, född i Stehag 26/5 1842, och hans hustru, Johanna Christensdotter, född i Stehag 14/1 1847. A. Lindeqvist, son till åbon i Hassle, Lasse Månsson, hette ursprungligen Lassasson, var trädgårdsmästare och dräng å Björkeröd (hos en Holmberg), kom till Rönneholm 1864 och är där trädgårdsmästare till 1883, då han 10/8 utflyttar till Hälsingborg. Hans hustru var dotter till magasinsskarlen Christen Johansson, stamfader för en släkt Centervall, och är Augusta Lindqvist kusin med kyrkoherde O.F. Centervall i Barkåkra.

Augusta Lindqvist, bosatt i Hälsingborg (hennes gamla mor ännu levande) kom sommaren 1928 till Stehag för

att se om och inköpa den gravplats å Nya kyrkogård, där hennes bror, Lambert Christian, född 3/3 1869, död 3/9 1881, ligger begravnen. Det befanns, att denna grav är den, som utmärkes av det av en sälg (tärpil?) omslingrade och upplyfta järnkorset. Vid samtal med A. Lindeqvist, under det vi besägo kyrkan, som hon var mycket intresserad för, kom det fram, att hon sedan åtskilliga år tillbaka alltemellanåt får "uppenbarelser" av olika slag. En osynlig röst talar till ("dikterar" för) henne. Hon känner ett inre tvång att nedteckna, vad rösten talar; skulle "bli nervös", om hon inte gjorde det, men känner tillfredsställelse, när det är gjort, och känner sig icke sjuk eller särskilt trött efter uppenbarelsen. Hennes hälsa är emellertid icke stark. Hon vistas för luftombyte någon tid i Höör. Hon synes ha rätt god allmänbildning, och hennes sätt och uppträdande verkar enkelt och naturligt.

Som exempel på sina "uppenbarelser" berättar hon följande: Hon har skrivit om en "spansk munk", som hette Ariel Gabbo. Han levde på 1500-talet och tillhörde S:ta Maria kloster i Madrid. Han hade uppleft underbara ting och kommit i förbindelse med den översinnliga världen. Då han så företog sig att för sina bröder framlägga sina åsikter, befunnos dessa strida mot kyrkans lära. Han ställdes inför rätta och dömdes till döden, hungersdöden. Försedd endast med ett litet bröd, blev han

inmurad i en klostercell. - Århundradena gingo, man upptäckte, att Ariel varit en from och helig man. Han blev förklarad för helgon, han i ett dyrbart helgonskrin förvarade relikier bäres under högtidlig psalmsång i processionståg, och man åkallar honom som den mäktige hjälparen. "Ariel, Ariel, bed för oss."

Något år senare (1926) klädes prosaberättelsen i versifierad form. Se vidfogade dikt: "St. Ariels ben".

I en tidigare dikt "Spiritas" (obs. icke Spiritus) målar hon, huru, när allt är tyst och stilla, och hennes öga är sömntyngt, hennes "bleka syster" ("ängel") kommer till henne. Hon sätter sig vid hennes huvudgård, öga sänkes i öga - "då blir hennes tanke min" - "så tala vi tyst med varandra utan ord!" - Hon "tyder livets gator och lyfter på framtidens dok". - "jag bleknar ibland och darrar, när hon bläddrar i livets bok".

I en tredje dikt, "Sällhet", (1927?) heter det: "När över den fagra jorden

Ej längre ondskan rår,

Får Mengo, min mörka ängel,

En solskenskrans i sitt hår."

I tre följande, mindre välformade strofer: "syskon", "änglavingars brus", "händer räckas de sörjande", "tröst i Gudstanken".

Om "förkänsla" av dödsfall berättade hon även ett par exempel. Det ena rörde en anförvants bortgång, det andra lydde som följer:

Skriv endast på denna sida!

Varsel.

1919 timade en flygolycka vid Ästorp. Flygaren dödade, men passageraren blev oskadd. A. Lindeqvist läste härom i tidningen och blev djupt gripen av detta tragiska slut på en flygning, som skedde blott för nöjes skull, och förnam genom en uppifrån och utifrån hörd röst - "liksom från en högväxt person" - följande ord: "Vi kunna ej ändra oss för din skull.. Gud har ej givit människorna vingar. Det var ej hans mening, att de skulle kunna flyga. Men hälsa du Hälsingborgarna, att de ej flyga i spiral över staden!" - Hon kände detta såsom innebärande en varning, som borde frambäras, och gick upp till pastor Eriksson och omtalade det. Han tycktes emellertid inte "tro på det" och tog endast ett skeptiskt leende, och så blev det ingenting av. Det var om våren. Fram på sommaren samma år kom en flyglöjtnant från Karlskrona till Hälsingborg och företog där flygförelisning över staden och sundet. Doktor Arvid Lejre, en ung och synnerligen omtyckt Hälsingborgsläkare, var god vän med flygaren och följde med som passagerare. Färden gick ut över sundet, en spiralflygning utfördes över den passerande ångfärjan, planet störtade, flygaren, ehuru fastbunden, lyckades göra sig lös, men den unge Hälsingborgsläkaren omkom. - Augusta Lindeqvist menade, att anderöstens varning, om den blivit beaktad, kunnat förebygga denna katastrof.

Genom samma "anderöst" har fröken L. mottagit en del utlåtanden och "svar på frågor" rörande spösmål av religiös natur. Hon har nedtecknat en samling sådana. Hennes kusin, kyrkoherde Centervall, har dem till påseende. Hon lovar mig, att jag senare skall få taga del av dem. Efter hennes eget förmenande skulle de i allmänhet, om än ej undantagslöst, vara i samklang med allmänkristen trosäskädning.

Ifråga om hennes poetiska alster tillät jag mig att här och var påpeka bristfälligheter och svagheter i logiskt och formellt hänseende. Hon tog ej illa upp det, men ansåg sig ej ha rätt att göra ändringar. Så hade rösten dikterat, och så bör det vara. Hon medgav emellertid, att hon möjligen kunde ha skrivit fel. Rösten dikterade så fort, att hon knappast och ej utan förkortningar kunde följa med.

Om munken - helgonet St.Ariel ~~XXXX~~ någonsin verkligen levat, hade hon ej kännedom om och visste sig ej eljest någonsin ha hört eller läst något om honom. Om "Mengo" trodde hon, att det var ett hindustanskt namn, och här medgav hon beroende av något på vanligt sätt upplevat. Hon hade en gång sett en liten mörkhyad indisk gosse i österländsk dräkt. Det var denne, som blev "Mengo, min mörka ängel med solskenskrans i sitt hår."

3259

Sällhet.

När över den fagra jorden
ej längre ondskan rår,
får Mengo, min mörka ängel,
en solskenskrans i sitt hår.

Då komma alla de syskon,
som gunga i molnen blå,
då hålla varandra i händer,
de komma två och två.

Då fläktar omkring oss människor
av änglars vingar ett brus,
då räckas ned till oss händer,
som sörja i jordiskt grus.

Då finna alla de människor,
som vandrat i dyster natt,
att högt där uppe i rymden
en Gud över jorden är satt.

Skriv endast på denna sida!

Spiritas.

Så ilar hon ned på strålar,
från regnbågens egen värld,
tusen glittrande nålar
följa på svindlande färd.

Hon kom, min bleka syster
från ljusare, högre värld,
som dimman den lätta, fina
hon kom till min huvudgård.

Hon tittar in genom fönstret
min ande från himlens blå,
hon sträcker längtande handen,
med bedjande ögon två.

När allt är tyst och stilla,
o sömntungt mitt öga är
då glittrar det vid min sida,
då är min ängel där.

Skriv endast på denna sida!

Så tyst blott en ande svävar,
så milt blott en ängel ser,
som blomsterstängeln den fina
han böjer sitt huvud ner.

Hon sätter sig vid min sida,
hon lutar sin kind mot min,
så sjunka öga i öga,
då blir hennes tanke min.

Så tala vi med varandra
så tyst och utan ord,
två själar smälta samman,
som syskon från samma jord.

Sen tyder min ängel gåtor
och lyfter på framtidens dok,
jag bleknar ibland och darrar,
när han bläddrar i tidens bok.

St.Ariels ben.

Sancta Maria. Se Ariels ben
lyftade upp från offersten,
gyllene låda, heliga skrin
bärs nu av munkar med frommaste min.

Helga klenodia, klosterskatt rar,
viskar nu sagan från forna dar,
då ur hundraårs sovande natt
hämtas du upp, en valvens skatt.

Munken som glömde vad kyrkan bjöd
ville åt syskon i själanöd
tälja en saga om underland,
skådat av honom i kvällsolsbrand.

Munken som stod med skälvande håg
såg de heliga syskonens tåg
såg dem i skyn i himmelsk natt,
ville för folket förtälja sin skatt.

Djupt uti valven doft det ljud
då munken man räckte det bittra bröd
Fromme Ariel på cellgolvets sten
dömdes att lida hungerdöd sen.

Ariel, fromme, helige man!
Sist du helgonglorian vann!
Martyrernas kors, heliga tröst,
offerflamman blev på ditt bröst.

Heliga skrin, i solensljus
bärs du vid psalmens sjungande brus.
Tyst är naturen, sakta man hör
änglarnas sång i osynlig kör.

Väldige Ariel! I regnbägens ljus
sjunger du nu i Herrans hus,

3259

ser du till sörjande mänskor ned.
Ariel, Ariel, för oss bed!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

29

Landskap: Upptecknat av: Helgesson, A. Kyrkoh.
Härad: Adress: Stehag
Socken: Berättat av Mor Ahlbeck
Uppteckningsår: 25/2 1917 Född år i

30

Uppteckningen rör Uppenbarelse. ("änglaröst")

Det var när de bodde i Emnaröd. Hennes man hade länge fört ett tygellöst liv och befann sig nu på "kurhuset" i Lund. Modlöshet och sorg höllo till den grad att taga överhanden, att hon knappast kom sig före att taga värd om barnen och hemmet. Då hon så höll på att försjunka i overksamhet, fick hon med ens höra en röst - det var, försäkrar hon, ingen blott invärtas röst utan kom utan och ovanifrån, det var som ett tordön - som tillropade henne: "Så din åker, spar ej mödan,

Sådant är den högstes bud

Att därav bestämma grödan

Tillhör icke dig men Gud."

En liknande röst har hon ännu en gång hört. Det var, när hon "gick med" sin yngsta dotter. Hon hade en söndag gjort sig i ordning för att gå i kyrkan. Men till följd av mannens uppträdande såväl förut som nu blev hon så modlös, att hon tyckte, att

Skriv endast på denna sida!

3259

hon varken kunde gå i kyrkan eller visa sig för någon. En röst
ljöd då till henne: "Gå du i kyrkan och var du vill. Skäms du
inte utan lät dem skämmas, som skämma ut dig." Vid detta liksom
vid förra tillfället fick hon genom "änglarösten" nytt mod och
ny kraft.

31

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

ACC. NR. 3259

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Upptecknat av: Helgesson, A. Kyrkoh.

Härad: Adress: Stehag

Socken: Berättat av

Uppteckningsår: Född år i

32

Uppteckningen rör Sånger, religiösa, äldre.

"När klockan slår". Efter Mor Gertrud A. Nils När klockan
9/7 1917. (Conf. härmed inskriptionen å innersidan å klockfodral- slår.
dörrens innersida i vårt hem. Denna klockas fodral härstammar
från Jämshög. När klockan slår och tiden går,

Du nalkas närmare graven
Gör bättring nu och förrän du
Nedlägger vandringsstaven.)

1/ När klockan slår och tiden går
En stund nu är förfluten.
Då minns du väl, o kära själ,
Den sista dödsminuten.

2/ Betänk, att du till graven nu
Ett steg har närmare skridit.

Skriv endast på denna sida!

Tänk, Herrens stund var timma rund
Nu bättre fram har lidit.

- 3/ O, att vi då må redo stå
Vår Jesum till att möta
Vart andedrag, vart klockeslag
Hjälp sötaste Gud och Fader. (Hj.G.o.F.söta).

Vid tanke på domen.

- 1/ Ack, söta Jesus skynda dig
Hjälp oss alla, hjälp ock mig.
När du komma skall att döma,
värdes då min svåra synd förglömma.
- 2/ Tänk på mig i stoft och mull
Var mig nådig, from och full,
När som sol och stjärnor alla
Skola från sin höga himmel falla.
- 3/ Himlens kraft förminskad är
Och vår jord sin ändring ger
Och vår själ i ångest står
Ack, tröst och hjälp oss då,
Mildaste Guds endast på denna sida! Fader.

Vid tanke på
domen.

Morgonsång.

(Medd. av mor Elna Qvick, Åhus, efter en faster, Margareta Larsdotter, född 1779, död 1865).

Vak upp min själ och slå på harposträngen
Och sjung en härlig morgonsång
O, kära själ, stätt upp av sängen
Gör med ditt lov en himmelsk gång.
Gör väl uppå Guds stjärneborg
Och glöm så länge världens sorg.

Aftonbön.

(Medd. av samma som ovan)

Gonatt, gonatt, var kristen själ!
Nu vill jag sova sött och gott (väl?)
Mig skall slätt intet röra vid
Ty Jesus är min sköld och frid
När jag i det hoppet vilar
Är jag säker, ty jag vet
Att de många satans pilar
Och all nattens farlighet
Kan alls inte skada mig
När jag har befallt mig dig.

Morgonsång.Aftonbön.

3259

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

35

Därefter lästes: Där flyger en ängel kring vårt hus etc.

Guds kors, vår Herres kors

Sova i Jesu namn! Amen!

(8/3 1922 Aug. Svensson i Vaghult, efter mormodern Karin Svensson):

Aftonbön.

Herre oss i natt bevara.

Låt oss vila uti ro

Dem som uppå vägar fara

Hjälp dem till ett säkert bo.

Den, som är i någon nöd

Du med kraften understöd,

Dem, som skall i natt avlida

Låt dem hamna vid din sida!

Aftonbön.

ACC. NR. 3259

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: *Skåne* Upptecknat av: Helgesson, A. Kyrkoh.
Härad: *Olofs* Adress: Stehag
Söcken: *Olofs* Berättat av
Uppteckningsår: Född år i

36

Uppteckningen rör Musik vid kyrkobyggnad.

Gamle bondspeleman Bengt Johan Nilsson, från Bäckanäs, Västbo Ås, berättar 13/9 1915, att han som ung var med, när Ås nuvarande kyrka byggdes. En klarinettblåsare var med och gick musicerande framför stenbåren, då manskapet frambar sten. Kyrkoherden tyckte inte om det, men byggmästaren mente på, att det var nödvändigt. Bengt spelade å Församlingshuset bland annat en bit, som han mindes från nämnda tid och tillfälle.

Samma Bengt sjöng bland annat:

Längst ner i viken, där björken står vit
och skymtar bland tallen, du sköna oliv
och dit mina tankar de ilar ibland
om söndag så styr jag min båt till din strand
för aspen och lind de susar för vind
och flickan som bor där - i år blir du min.

Landskap: Upptecknat av: Helgesson, A. Kyrkoh.
Härad: Adress: Stehag
Socken: Berättat av
Uppteckningsår: Född år i

Uppteckningen rör Ringning.

På sin tid vände sig en av patronerna i Stehag till prosten N.P. Appelgren med begäran, att helgmålsringningen måtte ske senare. "När folket och drängarna höra "Marjeklockan", vill di genast sluta sitt arbete".

(Chronfeldt): Do. med uppgift, att det var patron Ekström, som skickade bud härom till Marcusson, klockare.

Enligt uppgift ringde det efter Karl XIV Johans död 1844 ett helt år varje dag klockan 12-1 (då hängde klockan ännu i stapeln), efter Oskar den förstes en månad, och efter Karl XV åtta dagar.

På 1880-talet ringdes (enl. A. Johnsson) i Stehag även om söndagskvällen.

Gertrud Anders Nilsson mindes "nyårsringning". Byns drängar brukade hjälpa till.

Nyårsringn.

3259

Stehag

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

38

Om drängen, som rövade bägaren från Gya, och som undan de förföljande trollen räddade sig in på kyrkogårdens vigda område, heter det (enl. Fabr. Nilssons mor), att han måste stanna där, till när på morgonen klockorna ringde - då blev han fri.

Vad klockorna i de olika församlingarna här i trakten vid ringning säga, hade Chronfeldt hört A.Svensson i Bolamölla berätta men mindes det ej.

Allmän sed i Onsjö att ringa in nya året - Stehag, Bosarp, Torrlösa. Byns drängar hjälpte till - i Torrlösa skedde detta på sin tid så grundligt, att ena klockan sprack. En dräng hade nämligen försett sig med en slägga och slog därmed på klockan med angivna resultat.

I Höör ringes ännu under skördetiden om aftnarna.

Juldagsmorgon ringes numera ej tidigare än kl. 4 (Stehag 5).

Vid "själaringning", för barn 10 min., äldre 20 min., förr $\frac{1}{4}$ och $\frac{1}{2}$ tim., särskilt om det var "förnämare folk". - "Ringedräng" sändes från dödshuset för att biträda ringaren vid själaringningen, och då medfördes i den gamla goda tiden både brö och brännvin som traktering, för att klockorna skulle gå länge.

Ringa in det
nya året.

Skördering-
ning.

Juldagsring-
ning.

"Själaringning

Ringning verkställdes på sina ställen utan lina - med "tappen" och, sedan klockan kommit i sin jämna gång, med händerna (genom grepp i klockkanten).

Ringning även om södagskvällarna skedde, enl. Maria P:son i Stehag ännu under prosten C.W.A-grens tid (80-tal om ej senare).

Tid för själaringning förr i Stehag för "småfolk" kl. 9-10, för förnämare senare ända till upp mot 12.

"Flera dagar ringde det", menar Maria P:son, "för kammarjunkaren".

"Mariaklockan" kallar de gamle ännu någon gång "helgmålsringningen". När den ljud, skulle i fromma hem allt vara redo till söndagen... Intet arbete fick sedan utföras.

På sina håll ansågs sabbatan börja klockan sex lördag kväll.

När det ringde, fingo barnen i fiskare Peter Nilssons hem lära sig att uttala orden: "I Jesu namn". (andra: "Amen, i Jesu namn".) Och många gamla ha in i senaste tider fasthållit seden att, när kyrkklockorna ljuda, lyfta på hatten och säga: "I Jesu namn".

(1917 Ola Rasmusson): Ingen själaringning om söndagarna. - Ringning om söndagskvällarna sed i Stehag ännu 1869. - Ringning varje dag under skördetiden sed i Stehag fordom.

Ringn. om söndagskvällen.

Själaringn.

Mariaklockan.

Bestyrkes av följande berättelse: Man var och höstade i Verlinge vång. Det var mulet, så man kunde inte se, var solen stod. Rätt som det var lyfte en av mannarna på hatten och sa: "Hörden I inte att klockan ringde?" "Då få vi sluta", svarade bonden, och så begav man sig mot hemmet. Men när man så kom ut ur skogen och kunde se sig lite bättre om, förstod man, att man hört fel, och att det ännu var en god stund av dagen igen.

Vid nyårsringning tjänstgjorde "bysdrängen".

Efter helgmålsringningen klämtar Joh. Johns-
son med 3 X 3 slag. Det kallas att "sluta med Treenighet".

Enl. gamla Markussons utsago var det förr
sed i Stehag att vid de stora högtiderna, jul, påsk och pingst,
och högtidsaftonen klämta "tredubbel Treenighet", d.v.s. 3 X 3 X 3
slag med kläppen. Seden återinförd i Stehag 1923 julafton.
Samma år upptogs också den bortlagda seden med nyårsringning.

Ola Rasmusson säger sig minnas förbön "för
denna kyrkas patronus".

Nyårsringn.

"Sluta med
treenighet".

Tredubbel
treenighet.

Förbön.

Landskap: Upptecknat av: Helgesson, A. Kyrkoh.
Härad: Adress: Stehag
Socken: Berättat av
Uppteckningsår: Född år i

Uppteckningen rör Religiösa talesätt, verser, böner etc.

När man hörde klockorna i kyrkan ringa:

"Amen i Jesu namn."

När det omtalades, att någon var död: "Gud
vare hans själ nådig."

När klockan slog: "Tiden går - klockan slår -
evigheten för mig står."

(Enl. Ida Holmqvist - tradition från mor-
modern, Ida Grönvall (87 år 1913), som lärt bönen av sin mor):

När man lagt sig att sova, lästes stundom följande bön:

Det går en ängel kring vårt hus,

Han bär tre gyllene ljus,

Han har en bok uti sin hand,

Så somna vi i Jesu namn.

Det onda har ingen makt över en, om man,
när man lägger sig att sova, "korsar sig" med följande ord:

Skriv endast på denna sida!

"Guds kors, vår Herres kors,
Så somnar jag i Jesu namn. Amen."

När man börjar ett arbete: "Så börja vi i
Jesu namn."

När man blev rädd, tyckte sig se eller hö-
ra något, läste man:

"Vik du orene ande
Och giv den Helige Ande rum
Och låt nom bo
Till dess han komma skall i världen
Till att döma levande och döda
I den treenige Gudens namn
Faderns, Sonens och den Helige Andes namn."

Därefter Fader Vår och Välsignelsen samt "Vår Gud är oss en väldig
borg." - Detta skulle allt läsas tre gånger. Skedde det, så vek
allt ont, var det än den lede själv.

När man om kvällen gick förbi en kyrkogård,
hälsade man: "Go kväll alla trogna själar, som i jorden sova."

(Blomqvist, Jemshög 1916): De gamle trodde
att de avlidne lå o ba för de levande.

I Jesu namn jag lägger mig neder
i aftonstund min trötta kropp.

I Jesu namn jag så uppstår

Skriv endast på denna sida!

och glad till mina sysslor går.
I Jesu namn och i Jesu famn
jag hoppas vill
i Jesu välsignade namn. Amen.

Bön, som lästes, när man skulle "hettsa
ugnen": "Gud give, att jag aldrig må börja större eld, än två
hänner kunna släcka. I G:s, F:s etc."

(Enl. Chronfeldt - här i Stehag): "Giv Gud,
att jag aldrig måtte göra opp större ill än ja säl kan slöcka."
(Eld skall alltid släckas med rent vatten.)

(Elna P.Nils): Om Gud ville bevara värmen.

Vid bakeldning.

"Jungfru Marior" = nyckelblomster. - "Plocka
Jungfru Marior". I Stehag ännu allmän benämning.

(Helga Hagberg): När man "råkar ut för något",
ser spöke eller dylikt, skall man läsa 1/ Vik bort du orene ande
och giv den gode Anden rum. 2/ Fader vår bakvänt - börja: "Fräls
oss ifrån ondo." 3/ Hade glömt det.

(Mor Grönvalls faster Magreta Larsdotter,
död 1868, 89-årig, läste som aftonbön):

1/ Gonatt, gonatt var kristen själ etc.

2/ Där flyger en ängel kring vårt hus,
han haver tre förgyllda ljus.

Skriv endast på denna sida!

SKan
Påka ort

Helge A. / Holm
Sten

3259

Han haver ljusen i sin famn
nu somnar jag i Jesu namn.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

44

3/ Guds kors, vår Herres kors:
Ligga o sova i Jesu namn. Amen.

Löjtnant Lindeqvist tog bort en del stora
stenar från gamla vadstället över Tonnebäcken. "Det kommer han
att ångra", hette det, "här ha förts så många lik över, så di
stenarna hade han inte bort röra!"

(Enl. Ida Holmqvist, tradition från mormo-
dern, Inga Grönvall, en 80-årig gumma):

Varje människa har 12 skyddsänglar.
Dödsänglarna hämta själen i dö-
den. Den ene är krissklädd som
en lyktant med värja. Han avhug-
ger livstråden. Den andre döds-
ängeln bär själen.

Jungfru Maria tänder på lampa, tänder på ljus
Ack, Herre Jesus, bliv över detta hus.
Han kommer till oss, när vi ska dö
Han lägger våra ögon, han täpper vår mun
Han frälsar vår själ ifrå avgrundens brand.
Guds ord det männe betyda.

Tolv Guds änglar följa oss till sänga,
Två vid vårt huvud, två vid våra fötter
Två vid vår högra sida, två vid vår vänstra,
Två oss väcka, två oss sömna,
Två följa vår fattiga själ
Till Guds sköna himmelrike. Amen.

Skriv endast på denna sida!

(Enl. Fru Holmqvist): När det regnade mycket Vid mycket
och man var ledsen av regnet, bads följande bön: regn.

"Jungfru Maria hum sto på stätta,
Hon bossta sina kläder
Och bad till Gud allena
Gott att reinet måtte lena
Och solen måtte skena."

När man tände eld i bakugnen lästes följande Vid bakning.

de: (Enl. Fru Holmqvist, Idas mor)

Jungfru Maria bredde ut sin kappa den blå,
Där på uppkölnade hon en eld
Hon sade: "Du skall hemma bli va
Och ej i byen gå."
I Guds, faderns och sonens och den helige andes
namn. Amen.

"Jungfru Maria Kom gående" - son Johannes -
hon svarade - Maria Magdalena - "Vem denna bönen rätt läsa kan,
tre gånger om dagen, morgon midda o kväll, honom skall Gud be-
fria från Helvetets eld." X

X Fragment ur samma bön: "Kom Jesu moder gående

Och blev under korset stående
Jesus upp sin^aögon log (slog?)
Ned på sin välsignade moder uppsåg."

"Nu ringer Marieklockan", plägade gamla
mor Ekströms far säga vid helgmålsringningen.

76-åriga "kloka" Karna Stugunäbb i Kågeröd Bota kreatur.
hade år 1728 botat kreatur på så sätt, att hon fått en skål, in-
nehållande vatten, salt, malt och brännvin samt med en kniv
strukit några streck (korstecken) under läsning av följande:

Vart skall du gå, sade kors,
Vart skall du gå, sade Krist,
Vart skall du gå, sade jungfru Maria. -
Du skall gå till N.N:s ko!
Nej, skall du icke, sade kors,
Nej, skall du icke, sade Krist,
Nej, skall du icke, sade jungfru Maria -
Du skall låta henne sin ko helbrädda få
Innan dagen bärgas! I heliga tre namn,
Fadrens, Sonens och den Helige Andes.

Helgmålsring-
ning.

Mariaböner.

(Genom Fru Hagberg (Hassle) efter hennes far Nils
Johan Grönvall, Bökestorp, Degeberga)

Jesu moder kom gångande
Blev under korset ståndande
Jesus upp sina ögon tog
Uppå sin välsignande moder uppsåg:
"Min son, statt stadelig,
Strid mannelig,
Världen varar evinnerlig."
Vem denna bönen läsa kan, läsa vill
Tre gånger om aftonen, tre gånger om morgonen
Innan han äter av Guds bröd.
Den själen skall Gud frälsa från helvetets glöd
Guds ord den mände betyda.

Jungfru Maria hon tänder på lampa,
Hon tänder på ljus.
Ack Herre Jesus var över detta hus.
Han kommer till oss, när vi ska dö.
Han täpper vår mun, han frälsar vår själ

Skriv endast på denna sida!

3259

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV 48

ifrån helvetets brunn
Guds ord han mände betyda.

Mor Qvick i Åhus läser 13/7 1917 nattvards-
bönen på följande sätt:

Jungfru Maria och systemen Magdalena kommo gåendes
och blevo under korset ståendes.

Jesus hov sin ögon upp
och ned på den välsignade modern såg
"Min son", sade hon,

"statt stadeliga, strid manneliga,
världen är förgängelig
evigheten varar evinnerlig."

Vem denna bönen rätt läsa vill och kan
tre gånger om morgonen, tre gånger om aftonen
innan han äter av Guds bröd

Nom skall Gud frälsa från helvetets glöd.

(Medd. Mor Gertrud Anders Nils, Steh. 7/2-17)

Jungfru Maria sad o sjång,
hade en bog udi sin hånn
hade Kristum i sitt knä

Krist signe både ill o vann

Skriv endast på denna sida!

både kvinna o man!

Mörke synden för oss står,
mörke döden bag dörren står.

Vem sjunger denna psalman
tre gånger, innan han går till sänga,
skall allri hans själ bli frestad
av hälenes (helvetets) nöd. - Gud och Guds ord! Amen.

Jungfru Maria tänder opp ett ljus.

Jesus är hos oss i detta hus.

(Han?) komme till oss, när vi ska dö,
lycke våra ögon, täppe vår mun,
frie vår själ från hälenes avgrund.

Gud och Guds ord! Amen!

(Tradition från Råröd):

Den välsignade långfredagsnatt
Vår herre han skulle till sin döda gå,
han såg sin pina för sig stå,
så blegnade han, så rödnade han,
sade Fadren till sonen:

"Statt hårdeliga, strid manneliga!
Si denna värld är förgängelig."

Den, som denna psalmen läsa kan, läsa vill
tre gånger om aftonen, tre gånger om morgonen,
innan han smakar på Guds bröd
skall aldrig hans själ bli frestad av hälenes nöd.
Gud och Guds ord. Amen!

(Gamla Bengta Svan, Frenninge, 90 år 1868, enl. Fröken
Tornberg; Mor Sissela i Stehag känner igen den från sin barndom):

Tolv goda änglar
följa oss till sänga
två vårt huvud, två våra fötter,
två den högra sidan, två den vänstra,
två sova me, två väcka me,
två bära min fattiga själ till himmelriket.
Gud och Guds ord! Amen!

Anders Larsson, toffelmakare å Ålderdomshemmet,
tjänade som pojke i Torrlösa, det var 1847-48. Vid ett utbrytan-
de, häftigt åskväder blev drängen på stället rädd och "tog till
att bedja" och läste då följande bön:

Statt upp Jungfru Maria och tänd opp ljus
och kom till mig i detta hus,
när jag skall dö,

och lyck mina ögon o täpp min mun
och fria min själ från helvetes avgrund.

A.Larsson förstod och anmärkte, att detta inte var någon rätt,
evⁿägelsk bön.

Mor Nils Nils i Östergård har av sin mor
Cissa Måns Pers, född i Örtofta 1810, lärt sig följ. bön, som
hon ännu läser: "Långfredagsnatten, vår Frälsare skulle gå till
sin håre dö - gångande (liknande) lidande. Sade Fadren till So-
nen: "Statt hårt, strid mannelig - själen varar evinnerlig. Den,
som dess orden höra vill, läsa kan, 3 gånger om aftonen, tre
gångar om morgonen, hans själ skall till himmelriket komma."

Även bön om skyddsänglarna:

Tolv goda Guds ängla
följde oss till sänga
två vid vårt huvud,
två vid våra fötter,
två sova voss
två väcka voss
två bära vår fattiga själ till himmelriket.

ACC. NR. 3259

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Upptecknat av: Helgesson, A. Kyrkoh.

Härad: Adress: Stehag

Socken: Berättat av

Uppteckningsår: Född år i

52

Uppteckningen rör Religiösa gamla seder och bruk.

Lärarinnan Johanna Jönsson berättar sig ha givit akt på, att gamla kvinnor vid ingången genom kyrkogårdsporten brukat niga. Denna sedvänja har även iakttagits av ringaren Johan Johansson. Han erinrar sig, att de gamla kyrkvärdarna Anders Jönsson ("Prången") och Måns Månsson, Emnaröd, regelbundet plägade lyfta på hatten, när de trädde in på kyrkogården. Seden att, när kyrkklockorna röras, lyfta på hatten, är ännu ej helt försvunnen, och även förekommer ännu att någon av de gamla kvinnorna ännu niga vid nämnandet av Frälsarens namn.